ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 15.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, *20-го Февраля.*— 1848 — *Wilno.* PIĄTEK, *20-go Lutego.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Февраля.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, по случаю кончины Ихъ Свѣтлостей: Наслѣднаго Принца Гессенъ-Гомбургскаго *Фридриха Людовика Гейнриха Густава* и Принца Гогенцоллернъ-Гехингенскаго *Фридриха Франца Антона*, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ, по первомъ—на пять дней, а по второмъ—на два дня, съ обыкновенными раздѣленіями, соединивъ сіи трауры вмѣстѣ, и начавъ оный съ 24-го сего Января.

—

Его Императорское Высочество Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ 1-го Февраля удостоилъ принять званіе Почетнаго Члена Императорскаго С.-Петербургскаго Университета.

—

СМѢСЬ.

—

Абд-эль-Кадеръ.

(Продолженіе).

(См. N. 11 Вил. Вѣстн.)

Заключенный при Тафнѣ договоръ былъ величайшею ошибкою со стороны Франціи въ томъ отношеніи, что Абд-эль-Кадеръ, если бы даже и хотѣлъ, то не могъ, безъ ослабленія своего вліянія на фанатическія племена, продлить мира съ невѣрными; а доставленное ему симъ договорамъ спокойствіе, предоставило ему возможность подкрѣпить свои силы для возобновленія борьбы. Два года, въ продолженім которыхъ существовалъ сей договоръ, Абд-эль-Кадеръ употребилъ на распространеніе своей власти внутри Алжиріи, и распространилъ ее такъ обширно, что такихъ предѣловъ она не имѣла еще ни при одномъ изъ бывшихъ до него алжирскихъ владѣтелей. Не подчинявшіеся до тѣхъ поръ никому племена Кабиловъ, Джурджури, Флиссы и Амруа согласились платить ему ежегодный харачь (ашуръ), для поддержанія священной войны, и какъ скоро эмиръ началъ оную, они добровольно присоединились къ нему.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go lutego.

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: z powodu zgonu Ich Xiążęcych Mości: Xięcia Następcy Hessko-Homburgskiego *Fryderyka-Ludwika-Henryka-Gustawa*, i Xięcia Hohenzollern-Hechingen *Fryderyka-Franciszka-Antoniego*, przywdziać u Najwyższego Dworu żałobę: po piérwszym— na pięć, a po drugim— na dwa dni, ze zwykłemi podziałami, łącząc te żałoby razem i poczynając je od d. 24 Stycznia.

—

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiaże Konstanty Nikołajewicz, raczył przyjąć d. 1 Lutego, tytuł Honorowego Członka Cesarskiego St. Petersburgskiego Uniwersytetu.

—

ROZMAITOŚCI.

—

Abd-el-Kader.

(Ciąg dalszy.)

(Ob. N. 11 Kur. Wil.)

Traktat zawarty nad Tafną, z tego względu był błędem ze strony Francuzów, że Abd-el-Kader, chociażby chciał nawet, nie mógł bez narażenia swéj władzy w obec fanatycznych pokoleń, długo w pokoju z niewiernymi pozostać; a udzielone mu przez ów traktat wytchnienie, dozwoliło mu pokrzepić swe siły do rozpoczęcia wkrótce na nowo i silniejszego popierania walki. Dwa lata, przez które trwał rzeczony traktat, obrócił Abd-el-Kader na rozszerzenie swéj władzy wewnątrz Algieryi, i rozszerzył ją w takich obrębach, w jakich za żadnego przed nim władzcy Algierskiego nie była. Same nawet, nie uległe dotąd nikomu plemiona Kabylów Dżurdżury, Flissy i Amrauah, przystały na płacenie mu rocznego haraczu (aszur), w celu popierania wojny świętéj, i skoro ją Emir rozpoczął, pośpieszyły mu same na pomoc.

Дополненіемъ къ Высочайшему Приказу, по Военному Вѣдомству, 28-го Января, Начальникъ Штаба Его Императорскаго Величества по Управленію Генералъ-Фельдцейхмейстера, состоящій по Гвардейской Пѣхотной Артиллеріи, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Долгоруковъ 1-й*, назначенъ Генералъ-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству, съ оставленіемъ въ настоящей должности.

— Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря 1847 г., Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Станислава 1-й степени: Генералъ-Маіоры: Свиты Его Императорскаго Величества, Князь *Васильчиковъ* и Графъ *Ржевускій*; Начальникъ Штаба Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи, состоящій по Арміи *Пискинъ*; Командиры Полковъ Лейбъ-Гвардіи: Егерскаго—Баронъ *Соловьевъ*, Гренадерскаго—*Саллосъ*, и Уланскаго—Графъ *Randomized*; Членъ Общаго Присутствія Черноморскаго Интендантства, *Метакса*; Николаевскій Комендантъ *Ребиндеръ 3-й*, и Командиръ 1-й Бригады 4-й Флотской Дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Нахимовъ 1-й*.

Przez dodatek do Najwyższego Rozkazu Dziennego, w Wydziale Wojennym, 28-go Stycznia, Naczelnik Sztabu Jego Cesarskiej Wysokości w zarządzie Jenerał-Feldcejgmistrza, liczący się w Artylleryi Pieszéj Gwardyi, Jenerał-Porucznik Xiążę *Dolgorukow* 1, mianowany został Jenerał-Adjutantem Jego Cesarskiej Mości, z pozostaniem w teraźniejszych obowiązkach.

— Przez Najwyższe Dyplomata, z d. 6 Grudnia z. r., Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy: Jenerał-Majorowie: z Orszaku Jego Cesarskiej Mości, Xiążę *Wasilczykow*, i Hrabia *Rzewuski*; Naczelnik Sztabu Oddzielnego Korpusu Kaukazkiego, liczący się w Armii *Paskin*; Dowodzcy Połków Lejb-Gwardyi: Strzelców— Baron *Sołowjew*; Grenadyerów— *Sallos*, i Ułanów— Hrabia *Nirod*; Członek Ogólnego Prezydyum Intendentury Czarnomorskiéj, *Metaksa*; Komendant Nikołajewski, *Rehbinder* 3, i Dowódzca 1-éj Brygady 4-éj Dywizyi Floty, Kontr-Admirał *Nachimow* 1.

Нижній-Новгородъ.

Чрезъ Нижній-Новгородъ прошелъ транспортъ съ золотомъ изъ Колывановоскресенскихъ-заводовъ въ С. Петербургъ, Въ немъ заключается золота 446 пуд. 3 фунт. и 3 золотн.

Niższy-Nowgorod.

Przez Niższy-Nowgorod przechodził do St. Petersburga transport ze złotem, z fabryk Koływanowoskreseńskich, zawierający złota pudow 446, funtów 3 i zołotników 3.

Извѣстія съ Кавказа.

Изъ Чечни.

Отрядъ Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага*, не смотря на сильные морозы, которые возвышались до 20 ти и болѣе градусовъ по Реомюру, продолжалъ, до 23-го Декабря, занятія свои въ Чеченскихъ лѣсахъ, проложеніемъ широкихъ просѣковъ и истребленіемъ между рѣками Мортаномъ и Гойтою ближайшихъ ауловъ.

Съ сею послѣднею цѣлію былъ посланъ, 14-го Декабря, съ пятью баталіонами пѣхоты, кавалеріей и 8-ю орудіями, Командиръ Егерскаго Генералъ-Адъютанта Князя Чернышева Полка, Флигель-Адъютантъ Полковникъ Князь *Барятинскій*, въ аулъ Богачарой, расположенный въ одномъ изъ самыхъ недоступныхъ мѣстъ Малой Чечни. Селеніе это было взято и истреблено, а непріятель, старавшійся отмстить войскамъ, когда колонна возвращалась въ лагерь, былъ строго наказанъ. 15-го Декабря, для уничтоженія нѣсколькихъ хуторовъ по Гойтѣ, вверхъ отъ мѣста расположенія отряда, гдѣ скрывались семейства Чеченцевъ, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* посламъ пять баталіоновъ, часть кавалеріи и шесть орудій, подъ начальствомъ Генеральнаго Штаба Полковника *Форстена*, который исполнилъ это предпріятіе съ при-

Wiadomości z Kaukazu.

Z Czeczni.

Oddział Jenerał-Porucznika *Freitaga*, pomimo silnych mrozów, które dochodziły do 20 i więcéj stopni, podług termometru Réaumura, kontytunował do d. 23 Grudnia przetrzebianie w lasach Czeczeńskich szerokich przerębów i niszczenie, pomiędzy rzekami Mortanem i Hojtą, najbliższych aułów. W tym ostatnim celu wysłany był, 14 Grudnia, z 5-ciu batalionami piechoty, z jazdą i 8 działami, Dowódzca Półku Strzelców Jenerał-Adjutanta Xięcia Czerniszewa, Flügel-Adjutant Półkownik Xiążę *Barjatyński*, do aułu Bogaczaroj, położonego w jedném z najniedostępniejszych miejsc Małéj Czeczni. Wieś ta została zdobytą i zburzoną, a nieprzyjaciel, usiłując powetować swéj klęski, przy odwrócie kolumny do obozu, ciężką poniósł stratę. Dnia 15 Grudnia, celem zniszczenia kilku folwarków nad rzeką Hojtą, powyżéj miejsca rozłożenia się oddziału, gdzie się ukrywały liczne rodziny Czeczeńców, Jenerał-Porucznik *Freitag* wysłał 5 batalionów piechoty, część jazdy i 5 dział, pod wodzą Półkownika ze Sztabu Jeneralnego, *Forstena*, który dokonał tego przedsięwzięcia z pomyślnym skutkiem. W tych ostatnich z nieprzyjacielem rozprawach, utraciliśmy 9-ciu ludzi w poległych, a 97 w ranionych. Dnia 23 Grudnia, Jenerał-Porucznik

---

Экспедиція французскихъ войскъ, подъ начальствомъ герцога Орлеанскаго, изъ Константины въ Алжиръ, черезъ такъ называемыя „Желѣзныя Ворота,“ и чрезъ часть владѣній Эмира, послужила ему предлогомъ къ разрыву договора при Тафнѣ; но дѣйствительнымъ поводомъ была неукротимая жажда войны фанатическихъ и воинственныхъ племенъ. Первыя хотя и не слишкомъ важныя схватки произошли въ пользу Арабовъ, но введенная прежде генераломъ Ламорисіеромъ новая система войны въ Африкѣ, учрежденіе подвижныхъ колоннъ и летучихъ отрядовъ, которые впослѣдствіи генералъ Бюжо преобразовалъ въ одно стройное цѣлое:, вскорѣ склонили побѣду на сторону Французовъ. Счастіе оставило Эмира, онъ вынужденъ былъ сжечь собственную свою новую столицу Текедемптъ, чтобы не досталась Французамъ. Абд-эль-Кадеръ лишился также новыхъ своихъ городовъ: Богхара, Тазы, Саида и Тафрана, которые онъ основалъ было дальше къ югу, въ томъ предположеніи, что тяжелыя французскія колонны не успѣютъ проникнуть такъ далеко. Въ то же время французское правительство изъявило наконецъ согласіе на настойчивыя представленія своихъ генераловъ относительно овладѣнія всею страною, то есть, чтобы всѣ болѣе заселенные, и въ стратегическомъ отношеніи болѣе важные пункты, были снабжены сильными гарнизонами. Въ слѣдствіе сего, французскія войска усилены были до 100,000 человѣкъ; всѣ болѣе важные города и мѣстечки внутри страны, получили сильные гарнизоны, и война со стороны Французовъ разви-

Pochód wojsk francuzkich, pod dowództwem Xięcia Orleanu, z Konstantyny do Algieru, przez tak zwaną „Bramę Żelazną“, i przez część posiadłości Emira, posłużył mu za pozór do zerwania traktatu nad Tafną; prawdziwym atoli tego powodem, była nieuskromiona chęć wojny fanatycznych i wojowniczych pokoleń. Piérwsze acz mało znaczące potyczki wypadły na korzyść Arabów; atoli, zaprowadzony naprzód przez Jenerała Lamoriciére nowy system prowadzenia wojny w Afryce: urządzenie ruchomych kolumn i latających oddziałów, które następnie Jenerał Bugeaud w jednę porządną uorganizował całość; wkrótce na stronę Francuzów przechyliły szalę zwycięztwa. Szczęście opuściło Emira. Sam był zmuszony spalić własną swoję nową stolicę Tekedempt, aby w ręce Francuzów nie wpadła. Utracił także nowe swoje miasta Boghar, Tazę, Saidę i Tafraua, które był głębiéj na południe założył, w nadziei, iż ciężkie kolumny francuzkie tak daleko nie zdołają dosięgnąć. W tymże czasie rząd francuzki przystał nakoniec na naglące przedstawienia swych Jenerałów względem opanowania całego kraju, to jest, ażeby wszystkie ludniejsze i pod względem strategicznym ważniejsze punkta, mocnemi załogami osadzić. Jakoż wojska francuzkie powiększone zostały do 100,000 głów; wszystkie ważniejsze miasta i miasteczka wewnątrz kraju, otrzymały mocne załogi, i wojna ze strony Francuzów rozwinęła się na wszystkich punktach, z taką jednością, energią i siłą, jakich dotąd, pod ośmiu poprzednikami Jenerała Bugeaud, nie miała.

мѣрнымъ успѣхомъ. Въ этихъ двухъ послѣднихъ дѣлахъ, мы потеряли убитыми 9 и ранеными 97 человѣкъ. 23-го Декабря, чтобы дать войскамъ отдыхъ, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* отправилъ одну часть отряда въ крѣпость Грозную, а другую въ укрѣпленіе Воздвиженское. Чеченцы, послѣ всѣхъ пораженій, претерпѣнныхъ ими въ послѣднее время, до того упали духомъ, что никто не смѣлъ преслѣдовать войска. Вообще, во время всѣхъ послѣднихъ дѣйствій Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага*, колонны наши встрѣчали только тогда сопротивленіе со стороны непріятеля, когда мы дѣлали нападеніе на аулы, въ коихъ скрывались семейства непокорныхъ; во время же рубки лѣса и при движеніи транспортовъ съ продовольствіемъ изъ крѣпости Грозной и укрѣпленія Воздвиженскаго, Чеченцы не сдѣлали ни одного выстрѣла.

Frejtag, aby dać wypoczynek wojsku, jednę część oddziału odesłał do twierdzy Groźnéj, a drugą do warowni Wozdwiżeńskoje. Czeczeńcy, po porażkach, poniesionych przez nich w ostatnich czasach, do tego stopnia stracili odwagę, że żaden z nich nie śmiał ścigać wojska. W ogólności, podczas wszystkich działań ostatnich Jenerał-Porucznika *Frejtaga*, kolumny nasze doznawały wtedy tylko oporu ze strony nieprzyjaciela, kiedyśmy napadali na auły, w których ukrywały się rodziny wichrzycieli; w czasie zaś trzebienia lasów Czeczeńskich i przy ruchu transportów żywności z twierdzy Groźnéj i warowni Wozdwiżeńskoje, Czeczeńcy nie dali ani jednego wystrzału.

Съ праваго Фланга Кавказской Линіи.

Когда, въ прошедшемъ году, большая часть Абадзеховъ изъявила покорность, нѣкоторые изъ нихъ, болѣе отдаленные отъ Лабы, и къ которымъ пристала буйная молодежъ изъ другихъ фамилій, дѣлали набѣги на наши границы, чтобы отгонять скотъ или захватывать людей, между станицами слѣдующихъ безъ прикрытія. Хотя эти частныя хищничества не имѣли ни какой важности, необходимо однако же было увѣрить легкомысленный народъ Абадзехскій, что ежели мы въ послѣдніе два года не дѣлали за Лабу и за Кубань ни какихъ набѣговъ, это было единственно по причинѣ объявленія покорности многими изъ нихъ, и въ надеждѣ той же покорности отъ остальныхъ, вмѣстѣ съ тѣмъ, надобно было показать имъ, что наши войска всегда готовы наказывать тѣхъ, которые, не разумѣя своего собственнаго блага и выгодъ, не забываютъ старыя привычки своего разбоя и хищничества. Въ концѣ прошедшаго лѣта и осенью хищники сдѣлали нѣсколько вторженій, впрочемъ не важныхъ и почти всегда неудачныхъ. Для предупрежденія подобныхъ случаевъ, Начальникъ Праваго Фланга, Генералъ-Маіоръ *Ковалевскій*, сдѣлалъ въ Ноябрѣ и Декабрѣ мѣсяцахъ два сильные поиска за Лабу но не трогалъ тѣхъ изъ жителей, которые держались даннаго намъ слова. Въ оба раза отряды состояли изъ 2½ баталіоновъ Ставропольскаго и Кубанскаго Егерскихъ Полковъ, 2 тысячъ Линѣйныхъ и Донскихъ Казаковъ и 6-ти орудій. Распоряженія Генералъ-Маіора *Ковалевскаго* были самыя благоразумныя, такъ что почти безъ всякой съ нашей стороны потери и, не смотря на трудныя мѣста и холодъ, виновные противъ насъ были строго наказаны. Хотя по приближеніи отрядовъ они угоняли далѣе въ горы большую часть своихъ стадъ, но это не спасло ихъ отъ истребленія, потому что все заготовленное сѣно, болѣе милліона пудовъ, было сожжено. Рогатаго скота взято болѣе

Z Prawego skrzydła Linii Kaukazkiéj.

Kiedy w roku zeszłym, większa część Abadzechów oświadczyła swą uległość, niektórzy z nich, bardziéj oddaleni od rzeki Łaby, a do których przyłączyła się burzliwa młodzież innych pokoleń, napadali na nasze granice, aby zabierać bydło lub chwytać podróżujących bez eskorty pomiędzy stanicami. Lubo te częściowe napady nie były ważnemi, wypadało jednak koniecznie przekonać lekkomyślny naród Abadzechów, że jeżeliśmy, w ciągu dwóch lat ostatnich, nie przedsiębrali, za rzekę Łabę i Kubań, żadnych wypraw, pochodziło to jedynie z przyczyny oświadczenia, przez wielu z nich, uległości, a razem w nadziei tejże uległości od reszty; przytém potrzeba było pokazać im, że wojska nasze zawsze są gotowe do ukarania tych, którzy, nie pomnąc na własne dobro i korzyści, trzymają się dawnego swego nałogu mordów i łupieztwa.— W końcu zeszłego lata i w ciągu jesieni, rabusie ci uczynili kilka napadów, wprawdzie mało znaczących i zawsze prawie bezskutecznych. Dla zapobieżenia jednakże nadal podobnym wypadkom, Naczelnik Prawego Skrzydła, Jenerał-Major *Kowalewski*, przedsięwziął, w Listopadzie i Grudniu, dwa silne rekonesanse po-za Łabę, oszczędzając tych z pomiędzy mieszkańców, którzy dotrzymywali danego nam słowa. W obu tych razach, oddziały składały się z 2½ batalionów półków Stawropolskiego i Kubańskiego Strzelców, 2,000 Kozaków Liniowych i Dońskich, tudzież 6 dział. Rozporządzenia Jenerał-Majora *Kowalewskiego* były najroztropniejsze, tak, że prawie bez żadnéj z naszéj strony straty, i pomimo zimna, nieprzyjaciel surowo ukarany został. Lubo zaś po zbliżeniu się oddziałów, nieprzyjaciel uprowadził daléj w góry większą część trzód swoich, nie ochroniło go to jednak od klęski, dla tego, że cały przygotowany zapas siana, przeszło milion pudów wynoszący, stał się pastwą ognia. Zabrano przeszło 300 sztuk bydła, 3,000 owiec, i— co najdotkliwszem jest dla Abadzechów,— wzięto ich 44 do niewoli. Z naszéj strony, w ciągu tych poruszeń, ranieni zostali 4 Kozacy. Dzięki troskliwości Jenerał-Majora

---

лась на всѣхъ пунктахъ съ такимъ единствомъ, энергіею и силою, какимъ не было примѣра при восьми предмѣстникахъ генерала Бюжо.

Впрочемъ и сопротивленіе Абд-эль-Кадера было истинно героически-отчаянное. Его усилія одушевить отвагою и самопожертвованіемъ упадавшихъ духомъ Арабовъ, неоднократно казались превосходящими предѣлы силы души и характера человѣка, и среди сей то неравной борьбы возсіяло во всемъ своемъ блескѣ личное вели іе Эмира. Вытѣсненный превосходными силами изъ всѣхъ болѣе надежныхъ пунктовъ, окруженный отовсюду и преслѣдуемый безъ отдыха шагъ за шагомъ, онъ возвращался однако ежеминутно какъ левъ бѣгущій въ пустыню, который грознымъ своимъ видомъ устрашаетъ охотниковъ, или же бросившись на нихъ съ отчаяніемъ, заставляетъ ихъ въ свою очередь бѣжать. Абд-эль-Кадеръ одоержалъ еще не одну побѣду, и неоднократно когда французскіе журналы провозглашали уже его паденіе онъ въ челѣ новыхъ полчищъ вдругъ распространялъ смерть и страхъ въ рядахъ французскихъ солдатъ и поселенцевъ до самыхъ стѣнъ Алжира; и въ то время когда съ одной стороны дѣйствовалъ оружіемъ, съ другой—силою слова, онъ возбуждалъ прокламаціями все болѣе и болѣе слабѣвшія племена къ новымъ пожертвованіямъ и новымъ усиліямъ къ поддержанію и продолженію войны противъ невѣрныхъ. Общее мнѣніе Европы сравнивало его тогда съ Югуртою, и въ этомъ сравненіи перевѣсъ былъ на сторонѣ Эмира. Противники Нумидійскаго героя, Метеллъ и Марій не обладали ни силами

Ale też i opór Abd-el-Kadera był prawdziwie bohatersko-rozpaczny. Usiłowania jego, w celu ożywienia odwagi upadających na sercu Arabów, nie raz zdają się przechodzić granice największéj mocy duszy i charakteru człowieka, i wśród téj to nierównéj walki zajaśniała, rzec można, najświetniéj, osobista wielkość Emira. Ze wszystkich mocniejszych stanowisk przemagającemi siłami wyparty, otaczany zewsząd w około i krok w krok bez wytchnienia ścigany, zwracał się jednak co chwila, jak lew uchodzący w pustyni, co albo groźną postacią łowców swych od pogoni odstrasza, lub rzuciwszy się na nich z rozpaczą, ich samych, choć raz ostatni, pierzchać nawzajem przymusza. Abd-el-Kader nie jedno odniósł jeszcze zwycięztwo, i nieraz gdy dzienniki francuzkie tryumfowały już nad jego upadkiem, on, na czele nowych szeregów, rzeź i popłoch żołnierzy i osadników francuzkich aż pod mury Algieru rozszerzał; i w tymże czasie, jak z jednéj strony orężem, walczył z drugiéj potęgą słowa, w pełnych ognia i ducha odezwach, budząc słabnące coraz pokolenia do nowych ofiar i nowych wysileń w podtrzymaniu i prowadzeniu daléj wojny przeciwko niewiernym. Sąd ogólny Europy porównał go naówczas z Jugurtą, i jeszcze to porównanie było na korzyść Emira. Metellus i Marius, przeciwnicy Numidyjskiego bohatera, nie mieli ani tych sił ani środków, jakiemi wódz Francuzów rozrządzał; a przecież opór Jugurty trwał tylko nie całe trzy lata, podczas gdy Abd-el-Kader, przez długi ciąg lat szesnastu, był

300 штукъ, барановъ 3,000 штукъ, и, что весьма важно для Абадзеховъ, захвачено въ плѣнъ 44 человѣка. Съ нашей стороны, во время этихъ движеній, ранено четыре казака. — Благодаря заботливости Генералъ-Маіора *Ковалевскаго*, не смотря на сильную стужу и большіе снѣга, заболѣвшихъ въ отрядѣ почти не было.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 13 Февраля.

Между австрійскимъ императоромъ и моденскимъ и пармскимъ герцогами заключенъ, 24 Декабря 1847 г., (какъ мы уже сообщили) трактатъ взаимнаго охраненія внутренняго и внѣшняго мира и законнаго порядка въ ихъ владѣніяхъ. Главныя статьи сего трактата суть слѣдующія: договаривающіяся стороны обязываются, въ случаѣ чужестраннаго нападенія, доставлять другъ другу пособіе и содѣйствіе, лишь только послѣдуетъ востребованіе той или другой стороны. Слѣдовательно герцогства моденское и пармское входятъ въ оборонительную линію италійскихъ владѣній австрійскаго императора, и оба эти государства дозволяютъ императору занимать своими войсками свои владѣнія. Издержки на содержаніе войскъ той или другой стороны, будутъ опредѣлены особымъ договоромъ. Трактатъ сей долженъ быть ратификованъ и размѣненъ въ продолженіе двухъ недѣль.

— Императорскимъ повелѣніемъ 22-го Января, въ здѣшнемъ университетѣ открыта каѳедра венгерскаго языка.

Франція.

Парижъ, 12 Февраля.

Совѣщанія палаты депутатовъ. Прежде нежели приступимъ къ краткому изображенію послѣднихъ засѣданій палаты депутатовъ, пояснимъ нѣсколько нынѣшнее взаимное положеніе партій и господствующее направленіе умовъ. Изъ прежнихъ преній (8 числа) извѣстно положительное объявленіе министра внутреннихъ дѣлъ, что правительство твердо рѣшилось упорствовать въ своемъ правѣ запретить банкеты избирательной реформы, лишь только они будутъ угрожать нарушеніемъ порядка. Съ тѣхъ поръ правительство уже запретило реформистскій банкетъ, который намѣревались дать въ двѣнадцатомъ парижскомъ округѣ. Твердость министерства произвела большое впечатлѣніе на оппозицію: раздражительность ея увеличилась, и рѣшенія ея начали все болѣе и болѣе колебаться. Уже третьяго дня вечеромъ, большое число оппозиціонныхъ депутатовъ, собравшись у одного изъ своихъ друзей, приняло самое крайнее рѣшеніе.

Kowalewskiego, pomimo silnego mrozu i wielkiego śniegu, chorych w oddziale prawie nie było.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 13 lutego.

Pomiędzy Cesarzem Austryackim a Xiążętami Modeny i Parmy, zawarty został pod d. 24 grudnia 1847 r. (jak już było wspomniano), jednobrzmiący traktat wzajemnego utrzymania wewnętrznego i zewnętrznego pokoju i prawnego porządku w ich krajach. Główne punkta tego dokumentu są następujące: Strony kontraktujące obowiązują się, w razie napadu obcego, udzielać sobie wzajemną pomoc i wsparcie, skoro o to nastąpi wezwanie jednéj lub drugiéj strony. Państwa Modeny i Parmy wchodzą zatém w linię obronczą włoskich prowincyi Cesarza Austryackiego, i oba te państwa przyznają Cesarzowi prawo zajęcia swemi wojskami ich krajów. Oddzielną umową ma być postanowieniem względem kosztów utrzymania wojska jednéj lub drugiéj strony. Traktat ten ma być ratyfikowany i zamieniony w przeciągu 2-ch tygodni.

— Postanowieniem Cesarskim z d. 22 stycznia r. b., przy Uniwersytecie tutejszym utworzoną została katedra języka węgierskiego.

Francya.

Paryż, 12 lutego.

Obrady Izby Deputowanych. Nim przystąpimy do krótkiego sprawozdania o ostatnich posiedzeniach Izby Deputowanych, objaśnić wypada niceo wzajemne położenie stronnictw i panujący kierunek umysłów. Z uprzednich rozpraw (d. 8) wiadome już jest stanowcze oświadczenie Ministra spraw wewnętrznych, iż rząd postanowił nie odstępować od swojego prawa wzbraniania uczt reformistowskich, skoro te grozić będą zakłóceniem publicznego porządku. Odtąd rząd wydał już rozkaz, wzbraniający odbycia uczty reformistowskiéj, którą zamierzano wyprawić w dwunastym okręgu Paryża. Nieugiętość Ministerstwa sprawiła mocne wrażenie na oppozycyi; rozjątrzenie jéj wprawdzie się wzmogło, atoli postanowienia jéj coraz bardziéj chwiać się zaczęły. Już onegdaj wieczorem, znaczna część deputowanych, należących do oppozycyi, zgromadziwszy się u jednego ze swoich towarzyszy, uchwaliła jeden z najostateczniejszych środków. Wychodząc z téj zasady, że jakabądźkolwiek głośna demonstracya jest nie-

---

ни средствами, которыя были въ распоряженіи французскаго военачальника; и однако же сопротивленіе Югурты продолжалось всего не болѣе трехъ лѣтъ, между тѣмъ какъ Абд-эль-Кадеръ въ продолженіе шестнадцати лѣтъ былъ безпрерывно ужасомъ Французовъ, и будущи даже вынужденъ бѣжать въ марокскія владѣнія, еще и оттуда нѣсколько разъ возобновлялъ наступательныя свои движенія. Но овладѣніе принцемъ Омальскимъ смали, или лагеремъ Эмира, нанесло смертельный ударъ его могуществу. Арабы, наскучивъ безполезною войною, начали вѣрить, что его оставилъ Аллахъ, и, пользуясь этимъ предлогомъ, начали сами оставлять его знамена, и даже присоединяться къ Французамъ.

Спустя семь лѣтъ послѣ личной встрѣчи Эмира съ генераломъ Бюжо при Тафнѣ, гдѣ первый въ челѣ 16,000 чел. появился во всемъ могуществѣ и величіи Царя Пустыни: снова явился онъ надъ сею же рѣкою, но уже скитальцемъ—изгнанникомъ, преслѣдуемымъ летучими отрядами французовъ и угрожаемымъ измѣною племенъ, чрезъ земли которыхъ долженъ былъ проходить. И тотъ, который при сказанномъ выше свиданіи, одною силою своего вліянія господствовалъ надъ страною, равнявшеюся пространствомъ всей Франціи, не имѣлъ уже мѣста въ отечествѣ, гдѣ бы могъ найти пріютъ для своей главы, и нашелся вынужденнымъ отправиться въ Марокскія владѣнія, и искать тамъ покровительства и подкрѣпленія.

(*Окончаніе впредь*).

---

ciągle postrachem Francuzów, i zmuszony już nawet schronić się do państw Marokkańskich, i ztamtąd pokilkakroć jeszcze swe zaczepne napady ponawiał. Ale zdobycie przez Xięcia Aumale smali, czyli obozu Emira, zadało śmiertelny cios jego potędze. Arabowie znużeni nadaremną wojną, zaczęli wierzyć, że go Allah opuścił, i sami radzi z pretextu, opuszczali w massach jego chorągwie lub się nawet z Francuzami łączyli.

W siedem lat po owém osobistém spotkaniu się Emira z Jenerałem Bugeaud nad Tafną, gdzie piérwszy na czele 16,000 wojska, ukazał się w całéj potędze i majestacie Króla Pustyni; stanął on znowu nad tą samą rzeką, lecz już jak błędny tułacz i wygnaniec, ścigany przez latające oddziały Francuzów i zagrożony zdradą pokoleń, których ziemię przebywać musiał. On, co za czasów owego widzenia, samą mocą swojego wpływu panował nad przestrzenią kraju, wyrównywającą obszarowi całéj Francyi: nie miał już ani jednego miejsca w ojczyźnie, gdzieby mógł ukryć swą głowę, i ujrzał się zmuszonym udać się do państw Marokkańskich, szukać tam opieki i wsparcia.

(*Dokończenie nastąpi*).

Полагая, что какой либо громогласный поступокъ необходимъ при рѣшительности министерства, если оппозиція не хочетъ признать себя побѣжденною, они согласились, что всѣ депутаты, присутствовавшіе на банкетахъ, подадутъ въ одно время просьбу объ увольненіи. При этомъ разсчитывали, что министерство будетъ поставлено въ необходимость распустить палату. Однако же, многіе депутаты представили вскорѣ опасность такого крайняго поступка, который можетъ взволновать страну и нарушить общественное спокойствіе и порядокъ. Увѣряютъ, что это мнѣніе было въ особенности защищаемо Г. Тіеромъ. Члены лѣваго центра рѣшительно отказались принять участіе въ предполагаемой демонстраціи. Однако же, члены лѣвой стороны, въ собраніи у своего предводителя, Г. Одилона-Барро, оставивъ прежнее свое намѣреніе, согласились все же попытаться устроить банкетъ, именно въ двѣнадцатомъ округѣ. Рѣшено было, что слишкомъ сто депутатовъ, которые примутъ участіе въ банкетѣ, отправятся на обѣдъ въ процессіи. Надѣялись, что 20,000 человѣкъ національной гвардіи присоединятся къ ней.

При открытіи засѣданія палаты 9 го числа еще полагали, что около 60-ти депутатовъ лѣвой стороны сложатъ свое полномочіе; хотя въ этомъ засѣданіи пренія были очень жаркія, однако же намѣреніе это не было исполнено. Въ началѣ засѣданія, помощникъ мера двѣнадцатаго округа и въ то же время депутатъ этого парижскаго избирательнаго округа, Г. Боассель, формально протестовалъ, съ каѳедры, противъ запрещенія реформистскаго банкета. Министръ юстиціи, Г. Геберъ, повторилъ, въ рѣчи своей, что реформистскіе банкеты взволновали страну, нарушили порядокъ и почти произвели переворотъ; онъ доказывалъ наконецъ, что эти собранія противозаконны. Ему возражали Г. Одилонъ-Барро и Г. Ледрю-Ролленъ. Послѣдній ораторъ былъ прерванъ сильнымъ шумомъ палаты. Министръ юстиціи старался говорить съ мѣста; но Одилонъ-Барро и вся лѣвая сторона поднялись со скамей, и указывали на министра, между тѣмъ какъ посреди гула раздавались имена: „Полиньякъ, Пейронне", (послѣднихъ министровъ Карла X) примѣняемыя къ нынѣшнимъ министрамъ, произнесенныя прежде Одилономъ-Барро, среди общей суматохи и шума. Вся лѣвая сторона удалилась изъ палаты. Не смотря на то, вся послѣдняя статья адресса, при неизъяснимомъ волненіи, подвержена была балотированію и принята. Нѣкоторые изъ оставшихся членовъ оппозиціи протестовали противъ сей балотировки, утверждая, что палата не была въ достаточномъ количествѣ. Президентъ объявилъ, что завтра будутъ происходить пренія по добавленіямъ Гг. Лессе. Женуда, Дарбле и Саландруз.

Въ засѣданіи палаты депутатовъ 10 числа волненіе было не менѣе сильное, чѣмъ въ два предшествовавшіе дня. Г. Лессепсъ, котораго рѣчь заглушали шумомъ, взялъ назадъ предложенное имъ измѣненіе; послѣ чего палата утвердила первую часть параграфа. Потомъ взошелъ на каѳедру Г. де Женудъ, чтобы развить свое измѣненіе, въ которомъ онъ требуетъ общаго права подаванія голосовъ на выборахъ. Но предложеніе его, никѣмъ не поддержанное, было отринуто безъ собиранія голосовъ. Затѣмъ была очередь разсмотрѣнію измѣненія охранительнаго прогрессиста, Г. Дарбле. Онъ упрекаетъ министерство въ слабости, съ которою оно терпѣло реформистскіе банкеты, и въ заключеніе считаетъ полезнымъ перемѣну кабинета. Министръ внутреннихъ дѣлъ, Г. Дюшатель, объявляетъ, что кабинетъ разойдется не только въ слѣдствіе формальнаго осужденія, но даже отъ одного намѣка въ обвиненіи. Г. Гизо старается привести вопросъ въ предѣлы вопроса объ одномъ только правѣ. Г. Тіеръ: „Я не принадлежу къ тѣмъ, до которыхъ касаются выраженія тронной рѣчи, но все же я позволю себѣ оспоривать ихъ." Послѣ сильнаго шума и самыхъ неистовыхъ криковъ, засѣданіе было закрыто въ 8 часовъ вечера, по отринутіи предложенія Г. Дарбле. *Въ засѣданіи 11 числа*, Г. Демусо де Живре предложилъ исключить изъ адресса выраженія *ослѣпленныхъ и непріязненныхъ страстей.* Тутъ возгорѣлись пренія съ новою яростью, и послѣ могущественныхъ рѣчей, произнесенныхъ членами разныхъ партій, палата приступила къ собиранію голосовъ о періодѣ адреса, служившемъ въ продолженіе нѣсколькихъ дней предметомъ самыхъ бурныхъ разсужденій. Собираніе голосовъ происходило торжественнымъ образомъ. Среди глубокаго молчанія приступили къ именной перекличкѣ и къ балотировкѣ из-

odbicie potrzebną, aby przy nieugiętości ministerstwa, opozycya nie uznała się za pokonaną: postanowiono na tém zgromadzeniu, że wszyscy deputowani, którzy mieli udział w ucztach, podadzą jednocześnie prośby o uwolnienie;— przez co, według ich zdania, ministerstwo ujrzałoby się zmuszoném do rozwiązania Izby. Atoli wielu deputowanych uznało wkrótce niebezpieczeństwo tak gwałtownego postępku, który mógłby łatwo wywołać zaburzenie i naruszyć spokojność i porządek publiczny. Zapewniają, że to ostatnie zdanie popierał szczególniéj P. Thiers. Członkowie Lewego Środka uchylili się także stanowczo od udziału w zamierzanéj demonstracyi. W skutek tego, członkowie Lewéj Strony, na zgromadzeniu u swego przywódzcy, P. Odillona-Barrot, zaniechawszy uprzedniego swojego zamiaru, postanowili przecież odważyć się na wyprawienie zakazanéj uczty, w tymże samym dwunastym okręgu. Uchwalono, że przeszło stu deputowanych, mających mieć udział w téj uczcie, udadzą się na nią processyonalnie. przyczém spodziewali się, że około 20,000 ludzi gwardyi narodowéj także do niéj się przyłączy i towarzyszyć im będzie.

Przy otwarciu posiedzenia Izby d. 9, sądzono jeszcze, że około 60 deputowanych Lewéj Strony złożą swoje pełnomocnictwa; z tém wszystkiém, na tém posiedzeniu, chociaż rozprawy były nader żwawe, zamiar ten nie przyszedł do skutku. Na początku posiedzenia, pomocnik Mera dwunastego okręgu i razem deputowany tegoż wyborczego okręgu Paryża, P. *Boissel*, protestował formalnie z mównicy, przeciwko zakazowi uczty reformistowskiéj. Minister sprawiedliwości, P. Hebert, powtórzył w mowie swojéj, że uczty reformistowskie wzburzyły kraj, naruszyły porządek i prawie sprawiły rewolucyą; poczém dowodził, że te zgromadzenia są przeciwne prawu. Dowodzenia jego zbijali: P. Odillon-Barrot i P. Ledru Rollin. Głos ostatniego mówcy przerwała ogólna wrzawa w Izbie. Minister sprawiedliwości usiłował mówić z miejsca swojego; ale w tém P. Odillon-Barrot i cała Lewa Strona podniosłszy się z ławek i ukazując palcami na Ministra sprawiedliwości, zagłuszyli szmerem głos jego. Imiona „Polignac, Peyronnet", (ostatnich Ministrów Karola X), stosowane do teraźniejszych Ministrów, i wymówione naprzód przez P. Odillona-Barrot, rozlegały się śród powszechnego zamięszania i wrzawy. Cała Lewa Strona w tumulcie oddaliła się z Izby. Mimo to cały ostatni paragraf adressu, śród niewypowiedzianego wzburzenia, został poddany pod głosowanie i przyjęty. Niektórzy z pozostałych członków opozycyi protestowali przeciw temu głosowaniu— twierdząc, że Izba nie była w dostatecznéj liczbie. Prezydent zapowiedział na jutro rozprawy nad dodatkami PP. Lesseps, Genoude, Darblay i Sallandrouze.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 10, nie mniejsze panowało wzburzenie jak w ciągu dwóch dni poprzednich. P. Lesseps, którego mowę zagłuszyła wrzawa, cofnął proponowany przez siebie dodatek; poczém Izba przyjęła piérwszą część paragrafu. Po nim wstąpił na mównicę P. Genoude, aby rozwinąć swój dodatek w którym domaga się ogólnego prawa głosowania na wyborach do Izby Deputowanych. Atoli wniosek jego, przez nikogo nie poparty, został odrzucony bez głosowania. Poczém przyszła kolej na roztrząśnienie dodatku, wniesionego przez progressisty zachowawczego, P. Darblay. Ten wyrzuca Ministrom słabość, z jaką cierpieli uczty reformistowskie, i uważa za rzecz pożyteczną zmianę gabinetu. Minister spraw wewnętrznych, P. Duchatel, oświadcza, że gabinet rozwiąże się, nie tylko w skutek formalnéj nagany, ale na samą wzmiankę o naganie. P. Guizot stara się zamknąć kwestyą w granicach saméj tylko prawności. P. *Thiers*: „Nie należę do tych, do których się ściągają wyrażenia mowy tronowéj, jednakże pozwalam sobie czynić przeciwko nim zarzuty." Po gwałtownéj wrzawie i nader nieumiarkowanych okrzykach, posiedzenie zostało zamknięte, o godzinie 8-éj wieczorem, po odrzuceniu wniosku P. Darblay.— *Na posiedzeniu d.* 11, P. Demousseau de Givré zaproponował wykreślić z adressu wyrażenia *zaślepionych i nieprzyjaznych namiętności.* Tu się zapaliły rozprawy z nową gwałtownością, i po wielu znakomitych mowach, mianych przez członków różnych stronnictw, Izba przystąpiła do głosowania nad tym pojedyńczym peryodem adressu, który służył przez kilka dni za przedmiot najburzliwszych rozpraw. Głosowanie odbywało się w najuroczystszéj formie. Śród głębokiego milczenia, przystąpiono do odczytania imiennéj listy deputowanych i do głosowania nad zmianą, proponowaną przez P. Demousseau, która została odrzuconą większością 13 głosów. Poczém przystąpiono do gło-

мѣненія, предложеннаго Г. Демуссо; оно было отринуто большинствомъ 43-хъ голосовъ. Затѣмъ приступили къ балотировкѣ всего періода. Оппозиція, подававшая свои голоса въ предъидущей балотировкѣ, нынѣ не участвовала въ ней. Весь параграфъ былъ принятъ большинствомъ 223-хъ голосовъ; черныхъ шаровъ оказалось только 18.

— По окончаніи прошедшаго засѣданія палаты депутатовъ, герцогъ Немурскій отправился пѣшкомъ, съ однимъ только служителемъ, къ г-ну Гизо; герцогъ казался весьма недовольнымъ.

— Нѣсколько уже дней войска парижскаго гарнизона стоятъ въ полной готовности. Военное министерство предписало учредить въ окрестностяхъ Парижа три новые хлѣбные магазина.

— Вчера вечеромъ, до поздней ночи, многочисленныя патрули пѣшей и конной городской стражи обходили всѣ кварталы столицы. Приготовленія къ реформистскому банкету двѣнадцатаго округа назначенному въ Воскресенье, 20 числа, продолжаются. Со времени послѣднихъ преній въ палатѣ, многіе оппозиціонные депутаты записались, какъ участники въ банкетѣ. Многіе думаютъ, что кабинетъ разойдется.

— Говорятъ, будто бы завтра обнародовано будетъ королевское постановленіе, назначающее маршала Бюжо военнымъ министромъ.

Полковникъ Дома сообщаетъ изъ Тулона, что Абд-эль-Кадеръ рѣшительно отказывается отъ поѣздки въ Парижъ, до ратификаціи заключенной имъ конвенціи. Полковникъ возвратится на сихъ днахъ въ Парижъ. Говорятъ, что Порта требовала выдачи эмира, какъ своего подданнаго.

13 Февраля.

Послѣ самыхъ жаркихъ и пристрастныхъ преній, продолжавшихся три недѣли, палата депутатовъ наконецъ одобрила адрессъ. Большое число балотировавшихъ при вчерашнихъ преніяхъ по послѣдней добавочной статьѣ Г. Саляндрузъ, относительно упоминанія въ адрессѣ объ избирательныхъ и парламентскихъ реформахъ, убѣдительно доказываетъ, какія съ обѣихъ сторонъ употреблялись всевозможныя усилія, чтобы въ минуту рѣшенія выступитьсъ самыми превосходными силами. Общее число депутатовъ составляло 459 человѣкъ; изъ сихъ вчера лично присутствовало не менѣе 411, и результатъ балотировки запечатлѣдъ обнаруживавшееся во время преній разногласіе большинства относительно реформы выборовъ. Третьяго дня, при отринутіи добавочной статьи г на Демуссо де Живре, министерское большинство состояло изъ 43 голосовъ, слѣдовательно оно сравнительно было довольно слабо. Вчера же при добавочной статьѣ Г. Сельяндрузъ, уменьшилось до 33, ибо въ пользу статьи было 189 голосовъ, а противъ ней 222. За симъ приступили къ балотировкѣ по всему адресу; оппозиція совершенно отказалась отъ участія въ балотированіи, и потому адрессъ утвержденъ былъ большинствомъ 241 голоса противъ 3.

— 1-го числа, герцогъ Омальскій произвелъ смотръ 13-му полку легкой пѣхоты, который, прослуживъ 8 лѣтъ въ Алжиріи, возвращается во Францію. Герцогъ весьма милостиво простился съ офицерами и съ нижними чинами.

— Принцъ и принцесса Жуэнвильскіе отправляются въ Алжиръ, гдѣ пробудутъ два мѣсяца у брата. Они проѣзжали чрезъ Нимъ и чрезъ Монпелье.

— Офицерамъ африканской арміи и полковъ, расположенныхъ въ южной Франціи, предписано отправиться къ своимъ командамъ. Военное министерство предписало сдѣлать въ Портъ-Вандрѣ нужныя приготовленія, чтобы посадить на суда 35,000 войска.

— Говорятъ, что принцесса Монпансье находится уже въ четвертомъ мѣсяцѣ беременности. Ея Высочество вскорѣ поѣдетъ въ замокъ По, а оттуда въ Испанію, гдѣ будетъ ожидать разрѣшенія отъ бремени.

— Король пожаловалъ въ командоры ордена Почетнаго Легіона неаполитанскаго перваго министра герцога Серра-Капріола, который, въ продолженіе многихъ лѣтъ, былъ посланникомъ въ Парижѣ.

Герцогъ Сиракузскій еще не выѣхалъ изъ Парижа, хотя за недѣлю предъ симъ совсѣмъ былъ готовъ къ отъѣзду. Почтовые лошади уже приготовлены, но онъ не можетъ отправиться, потому что неаполитанское посольство при здѣшнемъ дворѣ не получило разрѣшенія на выдачу ему паспорта.

sowania powtórnie nad całym paragrafem. Oppozycya, która dawała swe głosy w uprzedniém głosowaniu, teraz się całkiem od niego uchyliła. Cały paragraf został przyjęty większością 223 głosów; czarnych kresek znalazło się tylko 18.

— Po onegdajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, Xiążę Nemours udał się pieszo, z jednym tylko służącym, do P. Guizot. Królewicz miał wyglądać bardzo niezadowolony.

— Od kilku dni wojsko załogi Paryża stoi ciągle w gotowości. Ministerstwo wojny wydało rozkaz do założenia w okolicy Paryża trzech nowych magazynów żywności.

— Wczoraj wieczorem, do późnéj nocy, liczne patrole pieszéj i konnéj straży miejskiéj, przeciągały przez wszystkie kwartały stolicy. Przygotowania do uczty reformistowskiéj dwunastego okręgu, zapowiedzianéj na Niedzielę, 20 lutego, postępują daléj. Od czasu ostatnich rozpraw w Izbie, wielu deputowanych z oppozycyi zapisało się na liście uczęstników téj uczty. Wielu sądzi, że się gabinet rozwiąże.

— Słychać, że jutro ma być ogłoszone postanowienie królewskie, mianujące Marszałka Bugeaud Ministrem wojny.

— Półkownik Daumas donosi z Tulonu, że Abd-el-Kader wzbrania się wyraźnie przybyć do Paryża, jeżeli wprzód konwencya ratyfikowaną nie będzie. Półkownik wróci za kilka dni do Paryża. Mówią, że Porta zażądała od rządu francuzkiego wydania Emira, jako swego poddanego.

Dnia 13 lutego.

Po trzy-tygodniowych najgwałtowniejszych i najnamiętniejszych rozprawach, Izba Deputowanych na posiedzeniu wczorajszém, uchwaliła nareszcie adres. Nadzwyczajnie wielka liczba głosujących, gdy szło wczoraj o ostatni dodatek P. Sallandrouze, względem uczynienia w adressie wzmianki o reformach wyborczych i parlamentarnych, była najlepszym dowodem jak z obudwóch stron czyniono wszelkie usiłowania, aby z jak największą siłą wystąpić w chwili roztrzygnienia. Ogólna liczba Deputowanych wynosi 459; z tych znajdowało się wczoraj na posiedzeniu niemniéj jak 411; a ogólny wypadek głosowania potwierdził objawiające się już w czasie rozpraw rozdwojenie większości względem reformy wyborów. Onegdaj, przy odrzuceniu dodatku P. Desmousseau de Givré, większość ministeryalna wynosiła jeszcze 43 głosów, a zatém stosunkowo było dosyć słabą. Wczoraj zaś przy dodatku P. Sallandrouze, zmniejszyła się do 33, gdyż za dodatkiem głosowało 189, a przeciw dodatkowi 222. Poczém przystąpiono do głosowania nad całym adressem; oppozycya wstrzymała się zupełnie od głosowania. i tym sposobem adress większością głosów 241 przeciw 3 przyjęty został.

— Xiążę Aumale odbył, d. 1-go, przegląd 13 półku lekkiéj piechoty, który wysłużywszy ośm lat w Algieryi, wraca do Francyi. Xiążę pożegnał łaskawemi słowy, tak oficerów, jako też i żołnierzy.

— Xięztwo Joinville udając się do Algieru, gdzie dwa miesiące u brata zabawią, przejeżdżali przez Nimes i Montpellier.

— Officerowie armii Afrykańskiéj, tudzież półków stojących w południowéj Francyi, otrzymali rozkaz udać się natychmiast do swoich korpusów. Także i ministerstwo wojny poleciło władzom w Port-Vendres przygotować potrzebne zasoby do wsadzenia na okręty 35,000 ludzi.

— Mówią, że Xiężna Montpensier już od cztérech miesięcy znajduje się przy nadziei. Xiężna niebawem odjedzie do zamku Pau, zkąd uda się do Hiszpanii na czas rozwiązania.

— Król mianował komandorem orderu Legii Honorowéj Prezesa Ministrów w Neapolu, Xięcia Serra-Capriola, który przez długi przeciąg czasu w Paryżu posłował.

— Xiążę Syrakuzy, nie wyjechał jeszcze z Paryża. Od tygodnia już jest przygotowany do podróży, konie pocztowe są na każdą chwilę gotowe, nie może jednak opuścić Paryża, gdyż poselstwo Neapolitańskie przy tutejszym dworze nie otrzymało jeszcze rozkazu względem wydania mu paszportu.

— Сегодня, въ церкви Богоматери, отправлена была панихида за упокой души О'Коннеля. Церковь была наполнена молящимися, въ числѣ коихъ находились: архіепископъ Парижскій и епископы Орлеанскій и Эврейскій. Проповѣдникъ Лакордеръ произнесъ надгробное слово, въ присутствіи многихъ родственниковъ покойнаго.

— У супруги англійскаго посланника маркиза Норменби былъ вчера балъ, на которомъ находилось до 1,000 посѣтителей. На этомъ балѣ находились: принцъ Сиракузскій, герцогъ Виртембергскій, члены дипломатическаго корпуса, министры, перы, члены палаты депутатовъ и прочія знатныя лица.

— Паровый корветъ *Vedette* и пароходъ *Pingouin*, поспѣшно отплыли изъ Тулона въ Неаполь. Два паровые фрегата вскорѣ отправятся туда же. По письмамъ изъ Мальты, часть англійскаго флота отплыла оттуда по направленію къ берегамъ Неаполя.

— Въ *Presse* сообщаютъ сегодня, что по извѣстіямъ изъ Неаполя, тамошній австрійскій посланникъ, князь Шварценбергъ, тщетно пытавшійся воспрепятствовать дарованію уложенія, подалъ, тотчасъ послѣ обнародованія его, протестъ Королю Фердинанду, основанный преимущественно на томъ, что неаполитанскій Король отказался, долговорами съ Австріею, отъ права предоставлять своимъ владѣніямъ новыя учрежденія.

— Австрійскіе флотскіе офицеры, находившіеся для обученія во Франціи и въ Англіи, получили отъ своего правительства предписаніе немедленно возвратиться къ своимъ кораблямъ. Австрійскій адмиралъ гр. Теста проѣзжалъ изъ Лондона чрезъ Парижъ и отправился прямо въ Тріестъ.

Англія.

Лондонъ, 11 Февраля.

Вчера, по случаю наступленія годовщины бракосочетанія Королевы, было у Ея Величества, въ Букингамскомъ дворцѣ, большое собраніе, во время котораго представлена была пьеса Софокла „Эдипъ."

— Лордъ Лансдоунъ предложилъ въ верхнемъ парламентѣ обѣщанный имъ билль относительно возстановленія дипломатическихъ сношеній между англійскимъ и римскимъ дворами. Послѣ восшествія на престолъ Вильгельма III, протестанта, изданъ былъ законъ (въ слѣдствіе перемѣны религіи Іаковомъ II), что каждый англійскій Король, который войдетъ въ сношенія съ Римомъ, долженъ лишиться короны. Эти слова очевидно касаются только общенія духовнаго, но тонкій духъ англійскихъ законовѣдцевъ распространилъ ихъ значеніе и къ дипломатическимъ сношеніямъ; это именно и хочетъ устранить сказанный билль, второе чтеніе коего послѣдуетъ 17 го Февраля.

— Вчерашнія пренія въ верхней палатѣ, были маловначительны и продолжались не долго. Лордъ Фитцъ-Гердинджъ представилъ прошеніе, съ 7,000 подписей, объ эманципаціи Евреевъ. Въ нижней палатѣ разсматривали различные проекты. Г. Эвартъ предлагалъ отмѣну смертной казни. Г. Лабушеръ объявилъ, что представитъ проектъ касательно облегченій при переселеніяхъ въ Америку; наконецъ палата приступила къ преніямъ относитеьно биля объ эманципаціи Евреевъ, и дозволила вторичное прочтеніе онаго, большинствомъ 277 голосовъ, противъ 204.

— Министры отказали въ пособіи бѣднымъ въ Ирландіи, потому поводу, что правительство вынуждено озаботиться прокормленіемъ бѣдныхъ въ Англіи.

— Въ прошлую ночь, скончался архіепископъ Кантерберійскій докторъ Виллямъ Гоулей, на 82 году жизни, изъ коихъ 20 лѣтъ состоялъ онъ въ послѣднемъ санѣ.

Италія.

Римъ, 31 Января.

Его Святѣйшество Папа, въ знакъ признательности, за благорасположеніе къ Христіанамъ председателя египетскаго медицинскаго совѣта, Клотъ-бея, изволилъ пожаловать его кавалеромъ вновь учрежденнаго ордена *Pino.*

— Недавно отправился въ Романію делегатъ Сенъ-Мацца, для присутствованія при рѣшеніи нѣсколькихъ дѣлъ, имѣющихъ связь съ Іюльскимъ заговоромъ.

— По политическому дѣлу, въ которое запутанъ герцогъ Канино со многими другими лицами, Папа

— Dzisiaj, w kościele N. Panny Maryi, odbyło się żałobne nabożeństwo za duszę O'Connella. Kościoł był przepełniony pobożnymi, w których gronie znajdowali się: Arcy-Biskup Paryzki i Biskupi: Orleański i z Evreux. Ojciec Lacordaire, sławny kaznodzieja, miał kazanie pogrzebowe. Na tym obrzędzie znajdowało się wielu członków rodziny zmarłego.

— Małżonka Posła Angielskiego, Margrabini Normanby, dawała wczoraj bal na tysiąc osób. Na téj świetnéj zabawie znajdowali się: Xiążę Syrakuzy, Xiążę Würtembergski, całe ciało dyplomatyczne, Ministrowie, Parowie, członkowie Izby Deputowanych, tudzież wiele innych znakomitych osób.

— Parowa korweta *Vedette* i parostatek *Pingouin*, odpłynęły śpiesznie z Tulonu do Neapolu. Dwie parowe fregaty gotują się w tęż drogę. Podług listów z Malty, część floty angielskiéj odpłynęła ztamtąd, udając się ku brzegom Neapolitańskim.

— W *Presse* donoszą dzisiaj, że podług wiadomości z Neapolu, tameczny Poseł austryacki, Xiąże Schwarzenberg, który daremnie starał się przeszkodzić udzieleniu konstytucyi, podał, zaraz po jéj ogłoszeniu, protestacyą Królowi Ferdynandowi, opartą mianowicie na tém, że Król Neapolitański, w skutek swoich układów z Austryą, zrzekł się prawa udzielania swoim posiadłościom nowych urządzeń.

— Austryaccy oficerowie marynarki, którzy dla nauki bawili we Francyi i Anglii, otrzymali od swego rządu rozkaz, aby natychmiast wracali na swoje okręty. Admirał Austryacki, Hr. Testa, przejeżdżał z Londynu przez Paryż, udając się wprost do Tryestu.

Anglia.

Londyn, 11 lutego

Wczoraj, z powodu rocznicy zaślubin swoich, dawała Królowa wielką biesiadę, w pałacu Buckingham, po któréj wykonano widowisko sceniczne Sofoklesa *Edyp.*

— Lord Lansdowne przełożył onegdaj Izbie Wyższéj zapowiedziany bil, względem przywrócenia dyplomatycznych stosunków między dworami Anglii i Rzymu. Przy wstąpieniu na tron Wilhelma III, protestanta, wydane zostało prawo, (w skutku zmiany religii przez Jakóba II), że każdy panujący angielski, któryby miał wspólność z Rzymem, utracić ma koronę. Te słowa ściągają się wyraźnie tylko do wspólności duchownéj, atoli subtelny duch prawników angielskich rozciągnął ich znaczenie i do dyplomatycznych stosunków, i to jest wszystko, co w mowie będący bil chce usunąć. Drugie jego odczytanie ma nastąpić d. 17 lutego.

— Wczorajsze obrady w Izbie Wyższéj były bardzo mało znaczące; Izba zajmowała się krótko rozprawami, podczas których Lord Fitzhardinge złożył prośbę obywateli Bristolu z 7,000 podpisów, za emancypacyą Żydów. W Izbie Niższéj zajmowano się rozlicznemi wnioskami. P. Ewart proponował zniesienie kary śmierci. P. Labouchère oświadczył, że przełoży projekt, mający na celu ułatwienie przesiedlania się do Ameryki; nareszcie przystąpiła Izba do narad nad bilem o emancypacyi Żydów, i tenże większością 277 głosów przeciw 204, po drugi raz odczytać dozwoliła.

— Ministrowie odmówili Irlandyi udzielenia zasiłków ubogim pomienionego kraju, z powodu, że rząd musi myśleć o wyżywieniu ubogich Angielskich.

— Zeszłéj nocy umarł Arcy-Biskup z Canterbury, Dr. William Howley, w 82 roku życia swego. Najwyższą kościelną dostojność w Anglii piastował lat 20.

Włochy.

Rzym, 31 stycznia.

Ojciec św., oceniając przyjazną dla Chrześcian życzliwość Klot-Beja, Prezesa Rady lekarskiéj w Egipcie, ozdobić go raczył świeżo przez siebie ustanowionym orderem *Piano.*

— Niedawno udał się do Romanii delegat Signor Mazza, dla przewodniczenia tokowi kilku processów, mających związek ze spiskiem lipcowym.

— W processie politycznym, do którego Xiąże Canino wraz z wielu innemi osobami został zawikłany, zezwolił

дозволилъ, по просьбѣ герцога, чтобы адвокаты были разрѣшены отъ клятвы молчанія, и чтобы дѣло было производимо обыкновеннымъ порядкомъ.

— По примѣру Рима, образуются также и въ провинціяхъ такъ называемыя *battaglioni de la speranza*, то есть на военный манеръ сформированные отряды мальчиковъ, кои подъ надзоромъ опытныхъ офицеровъ обучаются владѣть оружіемъ. Въ Болоніи существуютъ уже два такіе баталіона, въ которые знатнѣйшіе граждане и дворяне записали своихъ дѣтей.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ, въ вѣдомствѣ коего состоитъ оффиціальная *Gazetta di Roma*, предписалъ всѣмъ провинціальнымъ президентамъ, чтобы въ редакцію сей газеты доставляли донесенія о событіяхъ общаго интересса, чтобы такимъ образомъ какъ туземцамъ такъ и иностранцамъ показать наши нравственныя и гражданскія успѣхи.

3 Февраля.

— Лордъ Минто отправился сегодня въ Неаполь въ слѣдствіе полученныхъ оттуда депешей, по доставленіи которыхъ былъ на аудіенціи у Его Святѣйшества.

— За нѣсколько дней предъ симъ пріѣхалъ сюда знаменитый американскій живописецъ Амесъ, отправленный соотечественниктми своими въ Римъ, для снятія портрета Папы Пія IX, соизволившаго изъявить на то согласіе.

Неаполь, 1 Февраля.

Г. Чіардулли не пожелалъ принять портфель министерства внутреннихъ дѣлъ, который за тѣмъ ввѣренъ былъ Г. Роцелли.

— Со дня изданія Королевскаго декрета о дарованіи новаго уложенія, все возвратилось къ порядку. Чернь, по видимому, еще колеблется подъ вліяніемъ столь внезапной перемѣны, но большинство жителей содѣйствуетъ къ усмиренію сего броженія. Многочисленная стража состоящая изъ благонамѣренныхъ молодыхъ людей, ходитъ по всѣмъ направленіямъ города безъ оружія и убѣжденіемъ поддерживаетъ порядокъ между толпами ладзарони.

— Въ Неаполитанской государственной газетѣ напечатанъ сегодня циркуляръ министра духовныхъ дѣлъ къ духовенству, которое приглашается содѣйствовать примѣромъ и проповѣдью къ сохраненію порядка и спокойствія въ народѣ.

2 Февраля.

Сегодня обнародовано здѣсь, къ общей радости, полное прощеніе всѣмъ политическимъ преступникамъ отъ 1830 года до послѣдняго времени, равно какъ и семи зачинщикамъ послѣднято возстанія въ Калабріи. Большая часть изъ нихъ была немедленно освобождена.

— Войска, бывшія въ Палермѣ и его окрестностяхъ, возвратились сегодня на пароходахъ и парусныхъ судахъ. Въ Палермѣ соблюдали вообще строжайшій порядокъ. Многіе иностранцы, бѣжавшіе на суда, и большая часть консуловъ возвратились въ свои квартиры.

— Въ Мессинѣ также не обошлось безъ кровопролитія. Извѣстія о постоянныхъ успѣхахъ Палермцевъ произвели, съ нѣкотораго времени, сильное броженіе въ Мессинѣ. 28-го, народъ аттаковалъ войска въ городѣ; 29-го, послѣ полудня, началось жестокое бомбардированіе, которое было прекращено комендантомъ только на другой день, по настоянію консуловъ. Вскорѣ послѣ того пришло извѣстіе о дарованіи уложенія.

— Въ *Journal des Débats*, 13-го Февраля, напечатано: „пароходъ *Herkulanum*, привезъ въ Марсель извѣстія изъ Палермо отъ 3-го числа. Дарованное Сициліянцамъ уложеніе 1812 года было принято съ условіемъ, что наслѣднаго принца назначатъ вице-королемъ Сициліи, и что парламентъ будетъ засѣдать въ Палермѣ. Далѣе, что будетъ даровано всепрощеніе, изъ котораго будутъ исключены, однако же, эмигранты 1821 года. Всѣ укрѣпленія въ Сициліи переданы Палермцамъ. Совершенное спокойствіе господствуетъ въ Неаполѣ."

Papież na prośby Xięcia, aby obrońcy uwolnieni byli od przysięgi milczenia, i aby process toczył się według zwyczajnéj procedury.

— Za przykładem Rzymu, formują się także w prowincyach tak nazwane: Bataliony Nadziei, (*battaglioni della speranza*), t. j. na sposób wojskowy uorganizowane lufce chłopców, którzy pod kierunkiem dobrze doświadczonych oficerów ćwiczą się w robieniu bronią. W Bolonii istnieją już dwa takie bataliony, do których najznakomitsi obywatele i szlachta zapisali synów swoich.

— Minister spraw wewnętrznych, do którego zakresu należy najwyższy kierunek urzędowéj *Gazetta di Roma*, wezwał wszystkich Prezydentów prowincyonalnych, ażeby téj gazecie nadsyłali doniesienia o wszelkich wypadkach ogólnego interessu, aby przez to tak krajowcom jak cudzoziemcom okazać nasze moralne i cywilne postępy.

Dnia 3 lutego.

Lord Minto wyjechał dziś do Neapolu, w skutku otrzymanych ztamtąd depeszy, po odebraniu których, miał długie posłuchanie u Ojca św.

— Od kilku dni, bawi tu znakomity malarz Amerykański, Ames, który przez ziomków swoich wysłany został do Rzymu, w celu zdjęcia z natury wizerunku Ojca św. Pius IX przychylił się łaskawie do życzeń Amerykanów.

Neapol, 1 lutego.

Z powodu nie przyjęcia ministerstwa spraw wewnętrznych przez P. Ciardulli, Król mianował do tego wydziału, P. Rozelli.

— Od dnia wydania wyroku Królewskiego, zapowiadającego konstytucyą, wszystko wróciło do porządku. Pospólstwo zdaje się jeszcze chwiać pod wpływem tak nagłéj przemiany, ale większość mieszkańców czynnie działa ku ukojeniu téj fermentacyi. Liczne patrole dobrze myślących młodych ludzi, przebiegają we wszelkich kierunkach miasto bez broni, i przekonywaniem utrzymują porządek między tłumami lazzaronów.

— W Neapolitańskiéj urzędowéj gazecie umieszczono dzisiaj okólnik Ministra spraw duchownych do duchowieństwa, wzywający je, aby przykładem i nauczaniem dopomagało do utrzymania porządku i spokojności pomiędzy ludem.

Dnia 2 lutego.

Dziś ogłoszono tu, z powszechną radością, zupełną amnestyą dla wszystkich polityczych przestępców od roku 1830 aż dotąd, licząc w to i siedmiu naczelników ostatniego powstania w Kalabryi. Większa ich część została zaraz wypuszczoną na wolność.

— Wojska, które były w Palermo i jego okolicach, wróciły tu dzisiaj na parostatkach i okrętach żaglowych. W Palermo przestrzegano najściślejszego porządku. Wielu cudzoziemców, który się byli schronili na okręty, i większa część Konsulów, powrócili już do swoich mieszkań.

— W Messynie także nie obeszło się bez rozlewu krwi. Wiadomości o ciągłem powodzeniu Palermitanów, wywołały też w końcu mocne zaburzenie w Messynie. Dnia 28 lud uderzył na wojsko w mieście; d. 29 po południu zaczęło się straszne bombardowanie, które komendant wstrzymał dopiéro nazajutrz, na silne naleganie Konsulów zagranicznych. W krótce potém nadeszła wiadomość o nadaniu nowéj ustawy.

— W *Journal des Débats* z d. 13 lutego, czytamy: „Parostatek *Herkulanum*, przywiózł do Marsylii wiadomości z Palermo, dochodzące do d. 3 lutego. Nadana Sycylijczykom przez Króla ustawa z r. 1812, została przez nich przyjętą pod warunkiem, że Xiążę Następca Tronu będzie mianowany Wice-Królem Sycylii, i że oddzielny Parlament będzie obradował w Palermo. Następnie, że ma być udzielona amnestya ogólna, z pod któréj wszakże mają być wyjęci emigranci z roku 1821. Wszystkie warownie w Sycylii oddane zostały Palermitanom.— W Neapolu panuje zupełna spokojność.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ө. Гликсберга—Печ. позвол. 20-го Февраля 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*